

Introduction to מסכת קידושין

כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר קריתת ונתן בגדה ושלחה מביתו: דברים כד, א

Again, we return to the lone verse in חומש which provides the basic framework of קידושין. As I noted in our introduction to מסכת כתובות, marriage is made up of two separate, sequential acts. The first is a formal קנין, referred to as אירוסין or קידושין; this follows many of the general rules of קנין throughout הלכה (which leads to the associated משניות in פרק א). This קנין and its many variations, details and requirements is the mainstream focus of מסכת קידושין – although we will be faced with more and further-reaching tangents in this מסכת than we've experienced in quite a while (akin to the middle – תיקון עולם – chapters in גיטין). The second stage of marriage – נישואין – which is sketched in sections of כתובות, is not our concern here.

Since מסכת קידושין is at the end of סדר נשים, much “miscellany” has been included (as we've found in all מסכתות towards the end of their respective סדרים), both for עיבוי המסכת and to include נשים-related rulings that have no other place in the סדר.

מסכת קידושין includes 4 chapters which are discussed over 81 pages of גמרא; as we experienced in מסכת גיטין, most of the material is Halakhic in nature although, as noted above, we will be “touring” a wide range of areas of Halakhah (especially in the first – and longest – chapter).

The breakdown of the chapters is as follows:

- 1) קנינים ומצוות
  - a. קנין
    - א. אישות – the various קנינים which are valid forms of קידושין
    - ב. עבד עברי – the various קנינים via which an עבד עברי and/or אמה העבריה is acquired and is freed
    - ג. עבד כנעני/שפחה כנענית – the various קנינים via which an עבד כנעני is acquired and is freed
    - ד. מטלטלין – acquisition of chattel (specifically animals)
    - ה. קרקע – how real estate is acquired and how that קנין may be tied to קרקע
    - ו. הקדש – point of acquisition and the particular form of קנין for הקדש
  - b. מצוות
    - ז. אנשים ונשים – filial commands and exemption of women from classes of מצוות
    - ח. במקדש – which מצוות in the מקדש apply to women and from which they're exempt
    - ט. א"י – מצוות התלויות בארץ – which land-based מצוות may apply outside of א"י
    - י. ערך קיום המצוות – value-statement summarizing the chapter
- 2) קנין קידושין – the various details affecting קנין קידושין, including valuation, deception and הנאה איסורי
- 3) שליחות ותנאים – agency, forming proper תנאים and lineage
- 4) דברי סיוס הסדר – various groups of Jews based on lineage and status and how they may – or may not – intermarry. How we verify someone's ייחוס – the prohibition of ייחוד and appropriate closing remarks.

¹ Several חוקרים have analyzed the peculiar makeup of this chapter – see Avi Walfish:

<http://www.daat.ac.il/daat/toshba/maamarim/heker-2.htm> (originally appeared in Netuim 1 (5754 [Heb]))

19.01.01

2a (משנה א') → 3a (לכל דבר ש"מ)

1. כי יקח איש אשה ובא אליה ושגאה: דברים כב, יג
 2. וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה: בראשית כג, יג
 3. השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שמה קבר אברהם ושרה אשתו: בראשית כה, י
 4. שדות בכסף יקנו וכתוב בספר וחתום והעד עדים... ידמיהו לב, מד
 5. והזהרתה אתה את החקים ואת התורת והודעת להם את הדרך ולכו בה ואת המעשה אשר יעשון: שמות יח, כ
 6. ותן ה' את איביך הקמים עליך נגפים לפניך בדרך אחד יצאו אליך ובשבועה דרכים ינוסו לפניך: דברים כח, ז
 7. תורת ה' תמימה נפש עדות ה' נאמנה מחפזת פתי: תהלים יט, ח
 8. דרך הנשר בשמים דרך נחש עלי צור דרך אנה בלב ים ודרך גבר בעלמה: משלי ל, יט

I קניני אישות: משנה א'

a קידושין

i 3 vehicles of קידושין –

1 כסף:

(a) *derivation*: vv. 1-4 (key derivation later on :ד)(b) *amount*:

(i) דינר ב"ש or itse equivalent

(ii) פרוטה ב"ה or its equivalent (1/8 of an Italian איסר)

2 שטר (derivation later on :ה.)

3 ביאה (derivation later on :ד)

ii 2 vehicles of undoing קידושין

1 גט

2 death of husband

b ייבום

i 1 vehicle for consummating ייבום –

1 ביאה

ii 2 vehicles for excising relationship with יבם

1 (גט ≡) חליצה

2 Death of יבם

II Analysis of language of משנה (this section is evidently Sabaraic – as per testimony of ר' שרירא גאון in his אגרת)

a Reason for using the term קנין here and הקדש in 2nd chapter

b Reason for presenting the rule from her perspective (he doesn't free her at death – she becomes “freed”)

i *Alternatively*: unlike גיטין, she isn't מקודשת against her will (→ we don't use קונה (האיש קונה))

c Reason for using שלש instead of שלשה (שלש is feminine)

i Investigation into neutral nouns which are used as both feminine and masculine – depending on context

1 Feminine: תורה (v. 5 → v. 7), ביאה (which is the core of אישות) – v. 8

2 Masculine: מלחמה (v. 6) and בדיקת הזב

d Reason for using דרך instead of דבר

i V. 8

ii *Alternatively*: טעם המקרא: ר"ש as per טעם המקרא (man is looking for his “lost side”)iii *In re*: זב: it is the “way” of excessive food, drink etc. to cause what seems like זיבהiv *Challenges*: from mixed status of אתקוה tree and כויv *Answer*: wherever there are alternatives (e.g. קידושין) or a split ruling (e.g. אתרוג) – we use דרך1 *However*: wherever a rule is fully analogous with another – we use דבר (e.g. ר"א's approach to אתרוג)